

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 15/2020)

София, 15 април 2020 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 09.04.2020 г.	3
1.1	Проведени мероприятия при есенници.....	3
1.2	Засети площи с основни пролетници.....	3
2	Външна търговия с основни земеделски култури	4
2.1	Зърнени и маслодайни култури	4
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	5
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	6
3	Цени.....	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8
4	Приложение – справки за засети площи с есенни култури.....	10

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 09.04.2020 г.

1.1 Проведени мероприятия при есенници

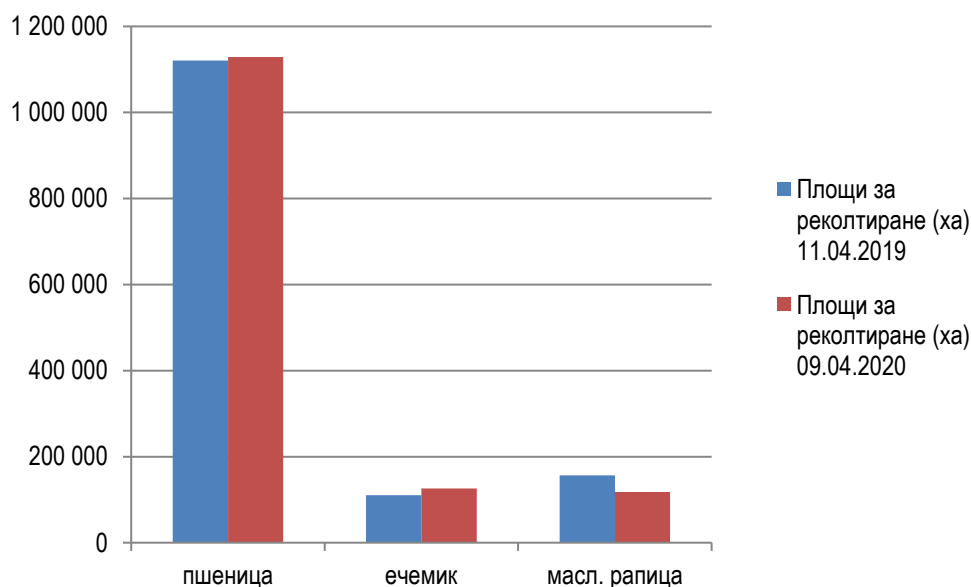
По оперативни данни, към 09.04.2020 г. площите за реколтиране с ечемик са с 13,8% повече спрямо отчетените по същото време на 2019 г. При площите с пшеница се наблюдава по-слабо увеличение на годишна база – с 0,7%, докато тези с ръж, тритикале и маслодайна рапица се свиват. Част от пропадналите площи са разорани и ще бъдат презасети.

Площи за реколтиране с основни есенни култури към 09.04.2020 г., ха

	11.04.2019	09.04.2020	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 120 657	1 128 465	0,7%
ечемик	110 510	125 720	13,8%
маслодайна рапица	156 139	117 670	-24,6%
ръж	5 868	5 843	-0,4%
тритикале	13 669	12 812	-6,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 09.04.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Засети площи с основни пролетници

Сеитбата на основните пролетни култури продължава да се движи с по-бавни темпове от миналата година. На този етап, площите с пролетен ечемик са с 52,8% по-малко спрямо година по-рано, а тези с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно – съответно със 75,1% и 77,5%.

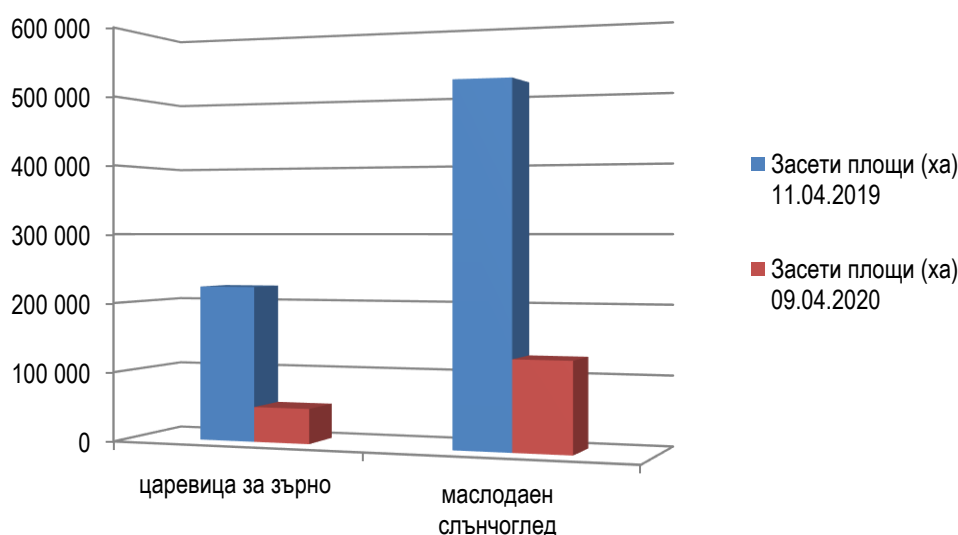
Разсаждането на тютюна е започнало в 4 области, на 7,5 ха.

Засети площи с основни пролетници към 09.04.2020 г., ха

	11.04.2019	09.04.2020	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	515 384	128 154	-75,1%
царевица за зърно	223 218	50 171	-77,5%
пролетен ечемик	2 532	1 194	-52,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 09.04.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

2 Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 6 – 12 април 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 13,8 хил. тона пшеница, вследствие на което изоставането на годишна база се свива до 2,6%. Независимо от наблюдавания застой за поредна седмица, при общия експорт на ечемик и рапица през порта е налице ръст от съответно над три пъти и половина и 7,3% спрямо миналогодишния.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 12.04.2019	01.07.2019 – 12.04.2020	Изменение на годишна база
пшеница	1 252 690	1 219 855	-2,6%
ечемик	25 682	90 942	254,1%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е регистриран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2019 г. – януари 2020 г. извън страната са реализирани 3 692,5 хил. тона пшеница, 214,7 хил. тона ечемик и 365,8 хил. тона рапица. И при трите основни есенни култури се отчита увеличение на експорта в сравнение със същия период на предходната пазарна година: пшеница - с 21,6%, ечемик - с 42,4% и рапица - с 2,7%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо изнесеното количество царевица през Пристанище Варна от началото на м. септември 2019 г. досега (включващо 4,9 хил. тона за последната седмица) е с 11% под отчетеното за същия период на миналия сезон. Експортът на слънчоглед през порта се свива с 40,5% на годишна база, като за поредна седмица не са преминавали товари.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 12.04.2019	03.09.2019 – 12.04.2020	Изменение на годишна база
царевица	458 541	408 279	-11,0%
слънчоглед	108 118	64 285	-40,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Според предварителните данни на НСИ, общият износ на царевица за първите пет месеца на пазарната 2019/20 година нараства с 40,5% спрямо година по-рано, до 1 215,8 хил. тона, а този на слънчоглед - с 18,5%, до 365 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на месец юли 2019 г. до 12 април 2020 г. не е осъществяван внос на

зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли 2019 г. – януари 2020 г. е реализиран внос на 42,7 хил. тона пшеница, 1,5 хил. тона ечемик и 15,5 хил. тона рапица. Макар и при трите основни есенни култури да се отчита ръст на импорта спрямо миналогодишния (със 7% при пшеницата, близо четири пъти при ечемика и с 45,6% при рапицата), като цяло доставените количества остават малки.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първите пет месеца на настоящия пазарен сезон в страната са внесени 6,3 хил. тона царевица, с 18,4% по-малко на годишна база. Същевременно, доставките на слънчоглед от чужбина нарастват над три пъти, възлизайки на 613,1 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през м. януари 2020 г. вносът на пресни зеленчуци се свива с 3,4% спрямо същия месец на 2019 г., до 22,1 хил. тона, а този на пресни плодове - с 0,4%, до 32,3 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари 2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., тона

Поток	Продукти	януари 2018	януари 2019	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	22 831	22 055	-3,4%
	пресни плодове	32 469	32 337	-0,4%
Износ	пресни зеленчуци	6 101	3 818	-37,4%
	пресни плодове	6 857	6 267	-8,6%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2019 г. и 2020 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Сред традиционно внасяните в по-големи количества зеленчуци, налице е чувствително намаление на годишна база на доставките на лук, зеле и чесън, с между 22,9% и 83%. От друга страна, по-съществено повишение се наблюдава при вноса на моркови (с 11,2%), пиперки (със 16,1%), тикви (25,1%) и патладжани (с 48,8%).

Близо 77% от общия внос на пресни плодове през първия месец на 2020 г. се формира от цитрусови плодове и банани (общо 24,8 хил. тона – с 5% по-малко на годишна база). Съществен дял (14%) заемат и доставките на ябълки, които са с 11,5% повече

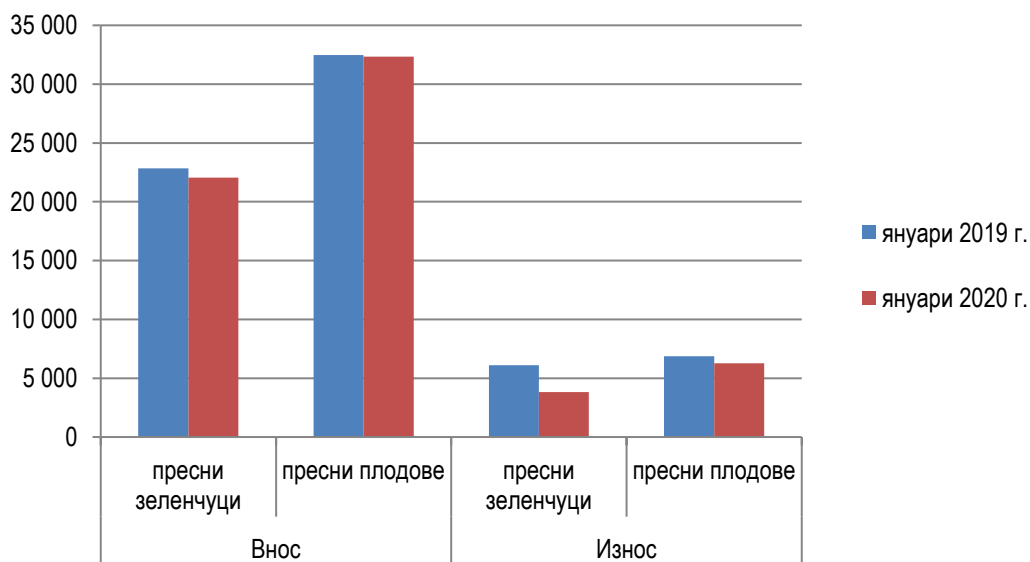
спрямо януари 2019 г. Сред останалите плодове, внасяни в по-значими количества по това време на годината, нараства вносът на круши, грозде и черупкови плодове, а намалява този на киви.

През месец януари 2020 г. от страната са изнесени 3,8 хил. тона пресни зеленчуци и 6,3 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 37,4% и 8,6% по-малко в сравнение със същия месец на 2019 г.

Понижението на общия износ на пресни зеленчуци се дължи основно на спад на експорта на бобови зеленчуци (най-вече грах) с 3 хил. тона или 99,9%. Същевременно, износът на краставици се увеличава с 21,6%, а този на зеле, гъби и сладка царевица – с между три и десет пъти.

Отчетеният износ на пресни плодове през първия месец на 2020 г. представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България. Само цитрусовите плодове формират над 90% от целия износ, като количеството спада с 6,2% на годишна база. В сравнение със същия месец на 2019 г., износът на ябълки нараства с 26,5%, а този на черупкови плодове – с 25,6%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

3 Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Пазарът на зърнени и маслодайни култури в страната остава сравнително спокоен. Към 8 април 2020 г. средните изкупни цени на царевицата и пшеницата нарастват в рамките на 0,7% - 2,2% на седмична база, докато тази на слънчогледа се понижава с 1,8%. Цената на ечемика се задържа на нивото от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 08.04.2020 г., лв./тон без ДДС

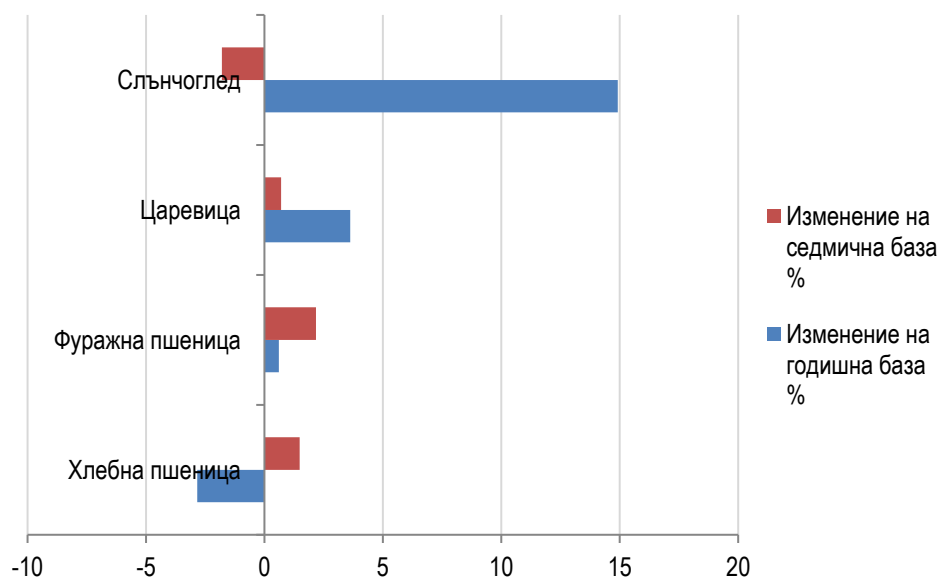
	10.04.2019	01.04.2020	08.04.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	352	337	342	-2,8	1,5
фуражна пшеница	326	321	328	0,6	2,2
ечемик	*	305	305	-	0,0
царевица	276	284	286	3,6	0,7
слънчоглед	570	667	655	14,9	-1,8
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента хлебната пшеница се търгува с 2,8% по-евтино отколкото по същото време на миналата година. Леко увеличение на цените на годишна база е налице при фуражната пшеница и царевицата (съответно с 0,6% и 3,6%), а по-значително - при слънчогледа (с 14,9%).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 08.04.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

През последната седмица се отчита нарастване на средните цени на едро на домати (български оранжерийни и вносни) и ябълки, предлагани на тържищата в страната, с между 4,8% и 9,3% на седмична база. Същевременно, оранжерийните краставици поевтиняват с 14,2%, а зелето, картофите и червеният пипер (внос) – в рамките на 2,2% - 5,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 10.04.2020 г., лв./кг

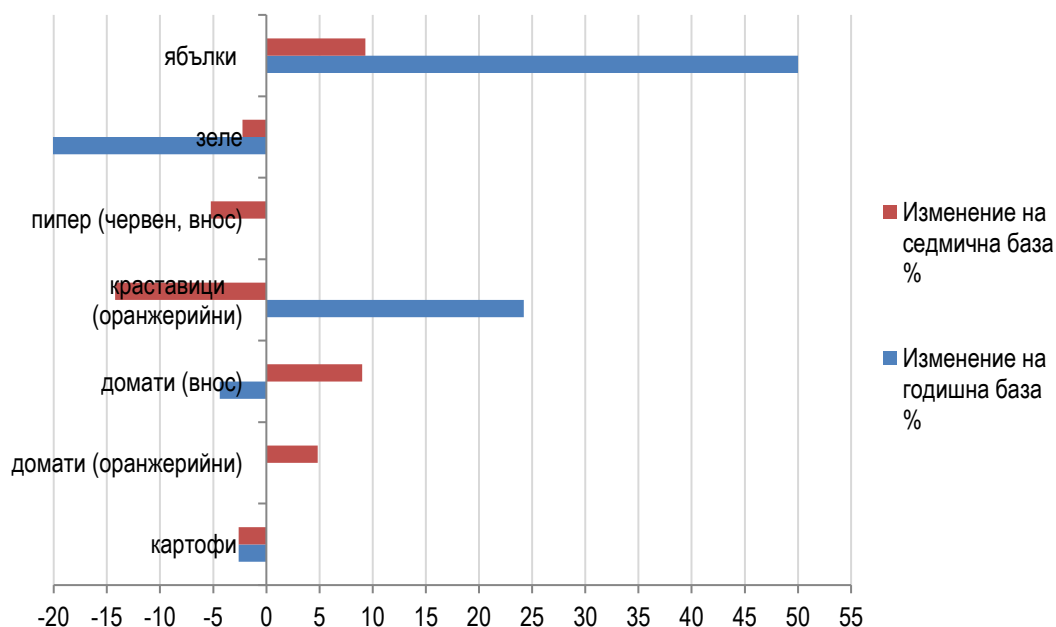
	12.04.2019	03.04.2020	10.04.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,15	1,15	1,12	-2,6	-2,6
домати (оранжерийни)	*	2,49	2,61	-	4,8
домати (внос)	2,28	2,00	2,18	-4,4	9,0
краставици (оранжерийни)	1,94	2,81	2,41	24,2	-14,2
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	4,21	3,99	-	-5,2
зеле	1,41	0,89	0,87	-38,3	-2,2
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,86	1,18	1,29	50,0	9,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Средно за страната, цената на едро на зелето е с 38,3% под отчетената по същото време на 2019 г. При картофите и вносните домати е налице по-слабо понижение на цените на годишна база - респективно с 2,6% и 4,4%. От друга страна, ябълките са поскъпнали с 50%, а оранжерийните краставици с 24,2%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 10.04.2020 г.

4 Приложение – справки за засети площи с есенни култури

Засети площи с есенни култури по области:

Код област	Област	Пшеница	Ечемик (зимен)
		(ха)	(ха)
01	Благоевград	2 347	209
02	Бургас	71 752	16 694
03	Варна	60 298	7 005
04	Велико Търново	59 028	7 859
05	Видин	31 582	2 067
06	Враца	57 679	2 148
07	Габрово	3 154	849
08	Добрич	124 540	1 514
09	Кърджали	449	75
10	Кюстендил	6 291	1 543
11	Ловеч	15 248	1 852
12	Монтана	40 467	1 917
13	Пазарджик	12 141	2 938
14	Перник	15 311	976
15	Плевен	89 048	13 003
16	Пловдив	49 608	4 136
17	Разград	51 189	5 942
18	Русе	59 820	4 117
19	Силистра	48 436	3 749
20	Сливен	41 850	7 900
21	Смолян	0	0
22	София-град	5 900	1 780
23	София-област	18 594	1 730
24	Стара Загора	63 093	8 606
25	Търговище	36 496	4 103
26	Хасково	48 013	4 234
27	Шумен	46 517	8 439
28	Ямбол	70 136	10 398
Общо:		1 128 987	125 783